

‘Ik zie je bij de roze telefoon’

Vreugde en verdriet liggen dicht bij elkaar in het Mammacentrum van het Catharina Ziekenhuis.

door **Arnold Mandemaker**
e-mail: a.mandemaker@ed.nl

EINDHOVEN – In een klein zaaltje kijken zeventien artsen geconcentreerd naar een groot beeldscherm. Daarop verschijnen in hoog tempo foto's, scans en medische gegevens. Allemaal met één overeenkomst: borstkanker. Dit is het multidisciplinair overleg, het begin van de werkdag in het Mammacentrum van het Catharina Ziekenhuis Eindhoven. De artsen bekijken de dossiers van hun eigen specialisme zoals chirurgie, interne geneeskunde, plastische chirurgie, radiotherapie of pathologie. Er is goed en slecht nieuws. Bij een patiënte die al zeven jaar onder behandeling is, blijkt de kanker uitgezaaid naar haar botten. Niet operabel. Dan verschijnt de status van een vrouw, begin veertig. Yvonne van Riet, oncologisch chirurg en leidster van het centrum, is blij. Dat wordt straks

een goednieuwsgeprek, want de combinatie eerst chemotherapie, gevolgd door een operatie, is een succes: de tumor van acht centimeter bleek bij onderzoek onder de microscoop helemaal verdwenen. Enkele minuten later zit Van Riet in haar spreekkamer tegenover de vrouw in kwestie en haar man. Ze hebben even tijd nodig om het te nieuws te laten bezinken. „Is er een kans op terugkeer?“, vraagt de vrouw. „Nagevoel nul procent?“, is het antwoord. De vrouw vertelt hoe ze vijf dagen moed moest verzamelen om na de borstverwijderende operatie haar lichaam te bekijken. „Ze moet nog veel huilen“, zegt haar echtgenoot. Maar het prilte herstel is ingezet. Langzaam groeit het haar terug dat ze tijdens de chemo verloor. Ze wil gaan sporten om de kilo's gewichtstoename als gevolg van medicatiegebruik kwijt te raken. En ze heeft

een afspraak met de bedrijfsarts om te praten over terugkeer naar haar baan. „Ik wil mijn oude leven terug“, zegt ze. Van Riet: „Ja, daar gaat het ons ook om.“ De man maakt de arts een compliment weg. „Wij doen het hier allemaal samen.“ Dan vertelt ze over de na-controles. En er volgt nog een reconstructie-operatie. De vrouw schrijft alles op in een schriftje, maar ze krijgt alle gegevens sowieso op papier mee. Want de ervaring leert dat patiënten lang niet alles onthouden van wat met de arts is besproken. Internist Birgit Vriens roept onderzusters uit de wachtkamer haar volgende patiënte. Een jonge vrouw en haar man. Zij heeft nog geen operatie ondergaan. In haar geval is besloten eerst chemokuren te geven. Twee zijn er nu achter de rug. „Hoe is dat gegaan, vraagt Vriens. „De eerste viel mee, de tweede minder“, vertelt de vrouw opmerkelijk nuchter. Ze heeft na de tweede keer last gehad van haar onderarm: „Een brandend gevoel, alsof ik in de brandnetel heb gelegen.“ Ook veel misselijkheid en een voortdurende vizeer smaak in haar mond. Kauwgom blijkt wat te helpen. Verder heeft ze last van verstopping. „Laast dacht ik dat ik zo ontloftop.“ Maar ze wil niet klagen, want: „Ik voel het knobbelige in mijn borst bijna niet meer.“

Op de balie van het Mammacentrum staat pontificaal een ouderwetse telefoon, knal-roze. Niet aangesloten, maar wel een herkenningspunt voor alle bezoekers. 'Ik zie je bij de roze telefoon' is een zinnetje dat alle patiënten zullen herkennen. „De mensen aan de balie zijn zo belangrijk. Die zijn het eerste aanspreekpunt voor de patiënten“, zegt Van Riet. Spin in het web van het Mammacentrum zijn vier verpleegkundig specialisten die in hun func-

■ Oncologisch chirurg Yvonne van Riet, bij de roze telefoon op de balie van het Mammacentrum. foto Hein Gijbbers

tie van *casemanager* zorgen dat alle zorg rond de patiënten op rolletjes loopt. Een van hen is Saskia Classen. Van zij zo doet: „We zien de vaak ongeruste patiënte als eerste na een verwijzing. Wij zorgen dat de patiënte zo snel mogelijk duidelijkheid krijgt over wat er aan de hand zou kunnen zijn. Gelukkig kunnen we de meeste patiënten nog op dezelfde dag geruststellen. Als *casemanager* begeleiden we vervolgens de pa-

“ **Borstkanker is heftig, maar iedereen gaat daar anders mee om**

Saskia Classen, casemanager

tiënte met de diagnose borstkanker door het behandeltraject heen. Borstkanker is heftig, maar iedereen gaat daar anders mee om. De een is luchtig met een houding van „dat lossen we op“. De ander kruipt in haar schulp. En we geven antwoord op praktische vragen. De ervaring van alle betrokkenen is dat patiënten snel duidelijkheid willen en een snelle behandeling. Vroeger kon het gebeuren dat een patiënt voor elk onderzoek apart een afspraak moest maken met de betrokken specialist. Het kon zo makkelijk drie weken duren voordat een patiënte wist waar zij aan toe was. Nu alle disciplines samenwerken op één locatie en artsen hun werkzaamheden op el-

kaar afstemmen, is die onderzoeksperiode teruggebracht, vaak tot een of twee dagen. Nieuwe kennis en technieken hebben de behandeling van borstkanker ook totaal veranderd. Radiotherapeut Peter-Paul van der Toorn weet nog, hoe hij als beginnend arts van een oude chirurg te horen kreeg: „Bij borstkanker kan je niet anders dan alles eraf halen, dan ben je klaar“. Nu is een mix aan behandelingen, operaties, me-

“ **Wij bieden therapieën en behandelingen, maar zij moeten het doen**

Yvonne van Riet, chirurg

Europees certificaat voor Cathrien

EINDHOVEN – Als eerste ziekenhuis in Nederland heeft het Catharina Ziekenhuis Eindhoven het Europees borstkanker-certificaat gekregen. Dat wordt uitgereikt door Eusoma, een Europese organisatie waarin voorstaande specialisten op gebied van borstkanker zitting hebben.

Het certificaat wordt alleen verleend na een onderzoek van internationale medisch specialisten ter plekke. En dus meldden zich in de loop van 2014 drie borstkanker-specialisten, een Zwitsers, een Italiaan en een Nederlander, bij het Mammacentrum van het Cathrien, waar de borstkankerzorg wordt geconcentreerd. „Oms centrum is tijdens deze visitatie echt binnenstebuiten gekeerd“, zegt oncologisch chirurg Yvonne van Riet, tevens voorzitter van het Mammacentrum.

In Nederland worden al sinds enkele jaren de zogenaamde ‘Roze Linjes’ uitgereikt aan ziekenhuizen die voldoen aan de gestelde kwaliteitsseisen. Groot verschil is dat de organisatie achter deze Linjes, Borstkankeervereniging Nederland, alleen kijkt naar de gegevens die de borstkancerkentra zelf aanleveren. Eusoma komt ter plekke controleren of de aangeleverde informatie klopt.

dicaties en therapieën voorhanden. Van Riet: „Ik kan mijn patiënten alternatieven voorleggen. Horen dat je borstkanker hebt, betekent in de meeste gevallen dat je nog steeds goed te behandelen bent.“ Zij wil graag de schijnwerper richten op de patiënten: „Dat zijn hier de helden, niet wij. Wij bieden therapieën en behandelingen, maar zij moeten het doen.“

■ Een patiënt met borstkanker op een bestralingstoel. foto AVD